

Granskning av årsredovisning 2019

Vilhelmina kommun

Per Stålberg, certifierad kommunal revisor

Pär Koyanagi-Gustafsson, revisionskonsult

Innehållsförteckning

Inledning	3
lakttagelser och bedömningar	5

Sammanfattning

PwC har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna granskat kommunens årsredovisning för perioden 2019-01-01 – 2019-12-31. Uppdraget ingår som en obligatorisk del av revisionsplanen för 2019.

Syftet med granskningen är att ge kommunens revisorer underlag för sin skriftliga bedömning om årsredovisningen är upprättad i enlighet med lagens krav och god redovisningssed samt om resultatet är förenligt med de mål fullmäktige beslutat.

Med utgångspunkt från ställda revisionsfrågor lämnas följande revisionella bedömningar:

Lämnar årsredovisningen upplysning om verksamhetens utfall, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen?

Vi bedömer att årsredovisningen i allt väsentligt redogör för utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen. Vi noterar att styrelsen på ett bra sätt, avseende årsredovisningens struktur och uppställning, anpassat sig till den nya kommunala redovisningslagen (LKBR).

Balanskravsutredningen visar att kommunen inte lever upp till kommunallagens krav på en ekonomi i balans för 2019. Styrelsen har åberopat synnerliga skäl för att inte återställa hela det underskott som uppkommit under 2019. Vår uppfattning är att det skäl som åberopats inte är förenligt med vad som anges i förarbeten till kommunallagen.

Är årsredovisningens resultat förenligt med de mål fullmäktige beslutat avseende god ekonomisk hushållning?

Vi bedömer att utfallet inte är förenligt med fullmäktiges mål för god ekonomisk hushållning i det finansiella perspektivet. Vi bedömer att verksamhetens utfall för 2019 delvis är förenligt med fullmäktiges övergripande mål.

Styrelsen lämnar ingen samlad bedömning om redovisat resultat för 2019 är förenligt med fullmäktiges mål för god ekonomisk hushållning för 2019, vilket är en brist.

Är räkenskaperna i allt väsentligt rättvisande?

Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande och i stort upprättade i enlighet med god redovisningssed.

I rapporten redovisas ett antal utvecklingsområden. Det gäller främst balanskravsutredning, plan för att nå en ekonomi i balans samt mål för god ekonomisk hushållning för kommunens samlade verksamhet (inkl. bolag).

Inledning

Bakgrund

Revisorerna har enligt 12 kap. 1 § kommunallagen bland annat till uppgift att pröva om räkenskaperna är rättvisande. Inom ramen för denna uppgift bedöms om årsredovisningen är upprättad i enlighet med lag om kommunal bokföring och redovisning.

Vidare ska revisorerna enligt 12 kap. 2 § kommunallagen bedöma om resultaten i årsredovisningen är förenliga med de mål kommunfullmäktige beslutat. Revisorernas bedömningar ska biläggas årsbokslutet. Detta sker inom ramen för upprättandet av revisionsberättelsen.

Revisionsobjekt är kommunstyrelsen som är ansvarig för årsredovisningens upprättande.

Syfte och Revisionsfrågor

Granskningen syftar till att ge revisorerna underlag för sin skriftliga bedömning om årsredovisningen är upprättad i enlighet med lagens krav och god redovisningssed samt om resultatet är förenligt med de mål fullmäktige beslutat.

Granskningen ska besvara följande revisionsfrågor:

- Lämnar årsredovisningen upplysning om verksamhetens utfall, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen?
- Är årsredovisningens resultat förenligt med de mål fullmäktige beslutat avseende god ekonomisk hushållning?
- Är räkenskaperna i allt väsentligt rättvisande?

Revisionskriterier

Följande kriterier används i granskningen:

- Kommunallag (KL)
- Lag om kommunal bokföring och redovisning (LKBR)
- Rådet för kommunal redovisnings rekommendationer
- Fullmäktiges beslut avseende god ekonomisk hushållning

Avgränsning och metod

Avgränsning och inriktning har skett efter en bedömning av väsentlighet och risk. Till grund för bedömningen ligger bland annat resultatet av tidigare års granskning och förändringar i normgivningen avseende den kommunala redovisningen.

Fel i räkenskaperna betraktas som väsentliga om de är av sådan omfattning eller typ att de, om de varit kända för en välinformerad läsare av årsredovisningen med intressen i kommunen, hade påverkat dennes bedömning av kommunen. Detta kan inkludera såväl kvalitativa som kvantitativa fel och varierar mellan kommuner och verksamheter.

Granskningen har utförts enligt god revisionssed med utgångspunkt i utkast "Vägledning för redovisningsrevision i kommuner och landsting" från Sveriges kommunala yrkesrevisorer (SKYREV). Granskningen har skett genom intervjuer, dokumentgranskning och granskning av räkenskapsmaterial.

Vår granskning omfattar inte intern kontroll i system och rutiner som genererar underlag till den finansiella rapporteringen.

Den granskade årsredovisningen fastställdes av kommunstyrelsen 2020-05-26 och fullmäktige behandlar årsredovisningen 2020-06-15.

Rapportens innehåll har sakgranskats av ekonomichef.

Iakttagelser och bedömningar

Verksamhetens utfall, finansiering och ekonomiska ställning

Iakttagelser

Förvaltningsberättelse

Enligt Lag om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) ska årsredovisningens förvaltningsberättelse innehålla följande:

- en översikt över utvecklingen av kommunens verksamhet
- upplysningar om viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning
- upplysningar om händelser av väsentlig betydelse för kommunen som inträffat under räkenskapsåret eller efter dess slut
- upplysningar om kommunens förväntade utveckling
- upplysningar om väsentliga personalförhållanden samt sjukfrånvaron
- upplysningar om andra förhållanden som är av betydelse för styrningen och uppföljningen av den kommunala verksamheten
- en utvärdering av om målen och riktlinjerna för god ekonomisk hushållning har uppnåtts och följts
- en utvärdering av kommunens ekonomiska ställning
- upplysningar om årets resultat efter balanskravsjusteringar och årets balanskravsresultat

Kommunens förvaltningsberättelse innehåller ovan nämnda avsnitt och anpassning till den nya lagen har skett på ett bra sätt.

Förvaltningsberättelsen ska innehålla en redovisning av balanskravsresultat. Av redovisningen framgår att kommunen redovisar ett resultat på -36.9 mnkr för 2019. Kommunstyrelsen föreslår att 7,0 mnkr av underskottet inte ska återställas och hänvisar till synnerliga skäl. Det ackumulerade underskottet efter justering för synnerliga skäl uppgår till -30.1 mnkr. Styrelsen anger inte hur detta underskott ska återställas kommande år, vilket är en brist.

Granskningen visar att kommunen inte lever upp till kommunallagens krav på en ekonomi i balans vid bokslutstillfället. Av kommunallagen 11:12 framgår att redovisat underskott ska regleras under de närmast följande tre åren.

Driftredovisning

En årsredovisning ska innehålla en driftredovisning. Driftredovisningen ska innehålla en redovisning av hur utfallet förhåller sig till den budget som fastställts för den löpande verksamheten. En nyhet i redovisningslagen är att denna redovisning ska presenteras i eget avsnitt i årsredovisningen och inte ingå som en del av förvaltningsberättelsen.

Granskningen visar att redovisningen är utformad i enlighet med god redovisningssed. Här noteras att utbildningsnämnden och socialnämnden inte bedrivit verksamheten inom tilldelad driftbudgetram.

Investeringsredovisning

I årsredovisningen presenteras en investeringsredovisning. Redovisningen ska vara utformad på ett sådant sätt att göra det möjligt för fullmäktige att jämföra utfall med beslutade anslag. Av RKR:s rekommendation 14 framgår att ett syfte med drift- respektive investeringsredovisning är att tillgodose fullmäktiges behov av uppföljning och ansvarsprövning av kommunstyrelse och nämnder.

Redovisningen omfattar en samlad redovisning av kommunens investeringsverksamhet. Den lämnar även information om utfallet av investeringar inom olika verksamhetsområden samt fördelning mellan pågående och slutförda projekt.

Granskningen visar att kommunens investeringsverksamhet har varit relativt omfattande under 2019. Under året har verksamheten redovisat utgifter på 34,6 mnkr. Investeringar som slutförts under året har sammantaget bedrivits inom tilldelad budget.

Framtida utvecklingsområden är redovisa hur investeringsverksamheten fördelas mellan politiska organ (kommunstyrelse och nämnder). Redovisningen kan även utvecklas genom att även innehålla prognos avseende eventuella budgetavvikelser för pågående (ej färdigställda) investeringsprojekt.

Bedömning

Vi bedömer att årsredovisningen i allt väsentligt redogör för utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen. Vi noterar att styrelsen på ett bra sätt, avseende årsredovisningens struktur och uppställning, anpassat sig till den nya kommunala redovisningslagen (LKBR).

Balanskravsutredningen visar att kommunen inte lever upp till lagkrav på en ekonomi i balans för 2019. Vår uppfattning är att de skäl som kommunstyrelsen åberopat som synnerliga skäl (ej utbetalt statligt bidrag på 7.0 mnkr) inte är förenligt vad som anges i förarbeten till kommunallagen.

God ekonomisk hushållning

Årsredovisningen ska innehålla en utvärdering av fullmäktiges mål för god ekonomisk hushållning. Målen ska omfatta både verksamhet och ekonomi. God ekonomisk hushållning gäller för kommunens samlade verksamhet, det vill säga även verksamhet som bedrivs i exempelvis bolagsform.

Kommunen utvärderar god ekonomisk hushållning med hjälp av finansiella mål samt en bedömning av måluppfyllelsen inom fyra perspektivområden.

Iakttagelser

Finansiella mål

Kommunfullmäktige har fastställt finansiella mål i budgeten för 2019. I årsredovisningen görs en avstämning av följande finansiella mål:

Mått	Utfall 2019	Mål 2019	Måluppfyllelse
Årets resultat som andel av skatter och generella bidrag (kommun)	-5.2%	1%	Ej uppfyllt
Soliditet exkl pensionsförbindelse (kommun)	56.7 %	65%	Ej uppfyllt
Finansiering av investeringar (kommun)	Lån	Egen finansiering	Ej uppfyllt
Amortering av lån (kommun)	5.8 mnkr	Minst 2 mnkr	Uppfyllt
Budgetavvikelse: resultat (kommun)	792 %	Max 1 %	Ej uppfyllt
Prognosavvikelse (kommun)	-17.4 %	Max 1 %	Ej uppfyllt

Av redovisningen framgår att endast ett av sex mål har uppfyllts under 2019.

I sammanhanget noteras att det saknas finansiella mål för kommunens samlade verksamhet (kommun och bolag).

Mål för verksamheten

Kommunens målmodell inriktar sig på fyra perspektiv: 1) Tillgänglighet, 2) Trygghet, 3) Effektivitet samt 4) Samhällsutveckling. Inom respektive perspektiv finns ett antal verksamhetsmål. I årsredovisningen görs följande avstämning av måluppfyllelse inom respektive perspektiv:

Område	Utfall 2019
Tillgänglighet	Delvis uppfyllt
Trygghet	Delvis uppfyllt
Effektivitet	Delvis uppfyllt
Samhällsutveckling	Uppfyllt

Av utvärderingen framgår att redovisat resultat för verksamheten delvis är förenligt med fastställda mål. Målen omfattar inte den verksamhet som bedrivs i bolagsform. Av förvaltningsberättelsen framgår att det pågår ett utvecklingsarbete inom organisationen avseende mål- och resultatstyrning.

Kommunstyrelsen gör ingen samlad bedömning om resultat för verksamhet och ekonomi är förenligt med fullmäktiges mål för god ekonomisk hushållning.

Bedömning

Vi bedömer att utfallet inte är förenligt med fullmäktiges mål för god ekonomisk hushållning i det finansiella perspektivet. Vi bedömer att verksamhetens utfall för 2019 delvis är förenligt med fullmäktiges övergripande mål för verksamheten.

För att utveckla utvärderingen bör styrelsen lämna en sammanfattande bedömning avseende målen för god ekonomisk hushållning.

Kommunstyrelsen bör även verka för att kommunens mål för god ekonomisk hushållning även ska innefatta kommunal verksamhet som bedrivs i bolagsform.

Rättvisande räkenskaper

laktagelser

Resultaträkning

Resultaträkningen är i stort uppställd enligt LKBR. Enligt LKBR kap 5 § 2 ska resultatraden "Verksamhetens resultat" finnas efter raden "Generella statsbidrag och utjämning" i resultaträkningen. Denna rad saknas i den årsredovisning som har upprättats av kommunstyrelsen.

Resultaträkningen har erforderliga noter. Jämförelsetal för närmast föregående år framgår också av redovisningen.

Verksamhetens nettokostnad har i stort varit oförändrad i jämförelse med föregående år. Kostnaden ligger fortsatt på en för hög nivå i jämförelse med intäkter från skatter och statsbidrag.

Balansräkning

Balansräkningen är uppställd enligt LKBR och omfattar erforderliga noter. Jämförelsetal för närmast föregående år framgår också av redovisningen.

Balansposterna är i allt väsentligt rätt periodiserade och har värderats enligt principerna i LKBR.

Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalysen är uppställd enligt gällande rekommendation. Den omfattar erforderliga noter. Kassaflödesanalysen överensstämmer med övriga delar av årsredovisningen.

Till följd av ett svagt ekonomiskt resultat samtidigt som investeringstakten varit relativt hög har kommunen tvingats ta upp nya lån på 50 mnkr för att balansera årets kassaflöde.

Sammanställda räkenskaper

De sammanställda räkenskaperna är uppställda jämte kommunens räkenskaper och omfattar erforderliga noter. Jämförelse har gjorts med närmast föregående räkenskapsår. Uppställningen följer god redovisningssed.

Konsolideringen innefattar samtliga de kommunföretag som enligt kraven i RKR:s R16 Sammanställd redovisning ska ingå. Eliminering av koncerninterna poster har i allt väsentligt utförts.

Redovisningsprinciper

Upplysning om tillämpade redovisningsprinciper lämnas som not i årsredovisningen.

Bedömning

Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande och i stort upprättade i enlighet med god redovisningssed.

2020-05-27

Bo Rehnberg

Uppdragsledare

Per Stålborg

Projektledare

Denna rapport har upprättats av Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB (org nr 556029-6740) (PwC) på uppdrag av revisorerna i Vilhelmina kommun enligt de villkor och under de förutsättningar som framgår av projektplan från den 17 februari 2020. PwC ansvarar inte utan särskilt åtagande, gentemot annan som tar del av och förlitar sig på hela eller delar av denna rapport.